

te hebben gevonden, die niet ongeduldig wordt en het gesprek gauw over een andere boeg gooit.

Van Jezus wordt nergens gezegd, dat Hij iemand in de rede viel, of dat Hij iemands klachten stuitte met een enkel woord. Rustig liet Hij ieder uitspreken en uitklagen, die met zijn zorgen bij Hem kwam. Hij, die luisteren kon naar de klacht van den ander, tot in Zijn stervensuur toe, waarin Hij nog luisterde naar de stem van den moordenaar, die een beroep op Hem deed.

In dat licht gezien is het bezoeken van zieken wel veel meer dan voldoen aan een eisch van beleefdheid, dan het volbrengen van een lastige taak.

Iemand, die uitnemend geschikt was voor ziekenbezoek en soms 2 of 3 avonden per week er op uit ging in weer en wind in ziekenhuizen en achterbuurten, overal waar men maar bereid was hem te ontvangen, werd door den dokter een tijdlang rust voorgeschreven. Ook ziekenbezoek zou hij eenige tijd niet mogen doen. „Maar dokter,” riep hij ver-

schrikt uit, „daar kan ik niet meer buiten. Die ziekenbezoeken zijn mijn heerlijkste uren.”

Zoo zal het gaan, als wij op de rechte wijze er op uit gaan om ziekenbezoek te doen. De zieke zal ons haar vertrouwen schenken. Zij zal ons leeren wat geduld en overgave beteekenen. En wij zullen rijker thuiskomen.

Ziekenbezoek ligt bijna op ieders weg. Er is bijna niemand, die in zijn naaste omgeving geen zieke heeft. Er wordt overal geleden en gehoopt tusschen de vier enge wanden van een stil ziekenvertrek. Er wordt op zooveel plaatsen uitgekeken naar iemand met een warm hart en een bereidheid tot luisteren. Is het niet in onze familiekring of kennissenkring, dan toch zeker in onze eigen gemeente.

Zoo vaak wij iemand bezocht hebben, die krank was, om Jezus' wil, zoo vaak hebben wij Hemzèlf bezocht. En Hij zal ons onze kleine barmhartigheid veelvoudig vergelden.

JO KALMIJN-SPIERENBURG.

HET GROOTE WEEFSEL

het boek van Elisabeth Bergstrand-Poulsen. — Uit het Zweedsch door N. Basenau-Goemans, J. M. Meulenhoff te Amsterdam.

Zijn de z.g. „Noorsche boeken”, waaronder dan natuurlijk Zweedsche en Deensche ressorteeren, als regel erg langdradig en breed van stof, „Het groote weefsel” maakt hierop een voortreffelijke uitzondering. Het is een normaal boek, van 206 pagina's, en den lezer worden ook geen extra problemen voor-gezet. Wanneer men mij vraagt wat ik zijn hoogste waarde acht, dan antwoord ik: zijn kunstzinnigheid. De schrijfster is met een rijke fantasie begaafd, die toch nimmer in het hokus-pokus-genre vervalt, en sommige tooneelen of hoofdstukken zijn van een waarlijk treffende schoonheid. De liefde tusschen Peter en Lena is betrekkelijk onbelangrijk, of beter gezegd: dit thema is, zool niet afgezaagd, toch minstens evengoed op zijn plaats in een boek van kleiner allure. Hoofdpersoon is, goed bezien, de kwade oude David Nicklasson zelf. De geheele inslag van dit Weefsel is echt Germaansch, en David is er een integreerend deel van.

Van de Germanen heet het dat zij de ouderdom grootelijks eerden. Doch er komt een oogenblik dat de eerbiedwaardigheid des ouderdoms als 't ware zichzelf overleeft. „Bij de stokouden is de wijsheid” mag wel met een korreltje zout genomen worden, (als de Statenvertaling hier niet onjuist is, wat nogal eens voorkomt). De tijd kan komen dat de oude, die zijn geheele leven waardig en wijs is geweest, een oude booswicht wordt, althans een abject mensch, over wien de booze hartstochten, in zijn eigenlijk leven

door rede, inzicht, rechtschapenheid en oordeelskracht genoegzaam geremd, te meer de overhand verkrijgen naarmate zijn geestvermogens verzwakken, om straks geheel te verduisteren in een seniele kwaadaardigheid. De oude Germanen lieten een zoodanige dan ook niet langer in leven. Zij wilden het rechte beeld van hem behouden; dit hing ook wel samen met hun opvatting van de terugkeer der ziel in 't lichaam van een laten nazaat. Zij hechtten sterk aan de vernoeming, en zij wilden een kleinzoontje of achterkleinzoontje niet beladen met de naam van een voorvader, die de schrik geweest was van de buurt.

Een zeer mooi hoofdstuk wil ik hier even releveeren. De oude boer, David Nicklasson, wil niets meer aan de hoeve doen, die toch zijn zoon zal toebehooren. De schrijfster zegt het zoo fijntjes, mede als zinspeling op den gierigen David zelf: de vloer was zoo afgeschuurd dat de kwasten van 't hout naar boven staken — zooals altijd bij al te oude vloeren. Maar nu komt er in dit samenwonend gezin een neefje, zoon van een anderen zoon, die in 't best zijner jaren gestorven is, en niets nalaat dan dit ééne schoone kind. Hij is zoo buitengewoon schoon en aristocratisch, dat hij uit een geheel ander geslacht schijnt te stammen. Doch hij is zeer teeder, en ieder begrijpt dat hij niet als een gewone boerenzoon kan worden behandeld. Ieder, alleen de oude David niet, die wil hem de koestal laten uitmesten, aardappels inkuilen, of voor de varkens laten zorgen. Maar Peter de schilder, Lena's levenslange geliefde, stelt voor de paarden onder zijn hoede te stellen. Hij zal de mooie trotsche paarden — een wit paard had hij van huis meegebracht om een span te vormen met het zwarte van hier — roskammen, met ze rijden als de vrach-

E. Bergstrand-Poulsen.

ten niet te zwaar zijn, ze naar de weide brengen of naar het meer om ze te drinken. Zoo reed hij dan op de ongezadelde rug van zijn eigen, wit paard naar het wed. En o wonder, diezelfde zomer is er in 't meer een witte zwaan neergestreken.....

Dat was zoo'n prachtig gezicht, die zwaan daar op 't donkere water, dat alle menschen, hier in de streek geen zwaan gewend, kwamen kijken. En niet alleen die eerste zomer, ook de tweede was de zwaan er weer.

Maar toen, op een stille zomersche middag, gebeurde het vreeselijke. Het gelijkt een wereld van zuivere, volmaakte rust en schoonheid, het donkergroene pad door de velden dat de jongen met zijn paarden volgt. Om den zwaan niet plots op te schrikken laat hij, zooals gewoonlijk, zijn paarden even aan de oever wachten. Doch achter hem zijn voeten gekomen. Zwarte, vervaarlijke voeten, en een grof lichaam werkt zich door de struiken en het gageel aan de oeverzoom. 't Is alsof de natuur zelf tegenwerkt, beletselen opwerpt om deze aanval te weren.

Dan knalt er een schot. 't Is op den zwaan gemunt geweest. De booze grootvader had zijn kleinzoon het genot niet gegund van dit stille samenzijn aan de oever van 't meer, alleen met zijn paarden en de wondervogel, want daarvoor hield men algemeen den zwaan. En nu volgt hier een stukje proza, zóó subliem van visie, dat men wel Zweedsch zou willen kennen om het in 't oorspronkelijke te kunnen genieten.

Het is oogsttijd, geen mensch op de hoeve is thuis. De jongen was door de schok bewusteloos op de grond geslagen en er blijven liggen. En nu gaat de oude David op zijn gemak met den zwaan in de keuken zitten om hem te plukken. Geweldig groot lijkt de watervogel, hier, binnenshuis, heel anders dan buiten op 't meer. En het beeld van lijken schennis rijst hier wel zeer duidelijk voor ons op. Zijn klauwen van handen zijn niet rap genoeg om de mooie vederdos te vernielen, te vernielen in een brandend sadisme, dat zijn oogen als van vuur maakt. David is klein, en nu hij zoo woelt en rukt in de vederen is 't alsof de man schuil gaat onder den enormen vogel. De donkere, doorgerookte keuken is als wit van deze vreemde sneeuw. Maar hij wil eerst zijn slachtoffer nog vernederen, hoonen, belachelijk ontblooten. Eerst plukt hij de trotsche hals. Afzichtelijk hangt weldra de bloedige kop aan

de kale hals op de keukenvloer. En als de zwaan dan eindelijk schoon geplukt is, gaat David Nicklasson de groote ketel te vuur hangen. Het laatste wordt den armen zwaan niet gespaard, hij wordt gekookt. En toen de menschen van 't werk thuis kwamen was hij gaar.

Maar niemand dan de oude David at er van. Met afgrijzen zag de knecht het aan hoe de oude als een hongerig roofdier het warme vleesch afrukte en opat — alsof men een menscheneter zag aan zijn gruwelijk maal.

Maar de jongen is er nooit op terug gekomen. Men hoorde hem, ook overigens, bijna nooit meer iets zeggen. Behalve dan die dag toen hij zeide dat hij de volgende nacht sterven ging.

Prachtig ook is de beschrijving van het stukje boschgrond waar in een lentenacht zich zooveel afspeelt. Alles is verliefd. Dat kan indrukwekkend wezen, of zeer sierlijk. Sierlijk bijvoorbeeld, bij een woudduivenpaartje. Het mannetje kirt vurig, met diep, donker stemgeluid. En het vrouwtje kirt, kirt zacht, zalig, onderdanig terug, het lentelijk duiven-geluid.

Maar niet alle dieren zijn sierlijk, en zeker allerm minst in hun hoogste levensuiting. Een egelpaartje, in alle bescheidenheid, wil ook meedoen. Het vrouwtje zit op de hurken, het mannetje draaft om haar, knorrend en steunend. Al driftiger galoppeert het mannetje, al enger wordt de kring om het vrouwtje, straks vallen ze elkaar wel liefdedronken in de stekels. Maar Peter de schilder, de kinderlooze, ongehuwde man, lacht niet om dit toch wel ietwat potsierlijk tafreel. Peter is van deze aarde, en wel zéér aardsch, iets anders dan wat de aarde biedt kent hij eigenlijk niet; dit is de vreemde band welke hem altijd weer naar de godvruchtige Lena de weefster trekt en weer verwijderd. Maar nu voelt hij zich volkomen vereenzaamd, een nuttelooze, stomme muzikant in het orkest van lente en liefde en voortbestaan in kroost, dat de aarde na ons bezitten zal. Het orkest, welks geweldig register zich uitstrekt van helsch gemauw van katers, en kinderlijk egelgepraat, tot de parelende trillers der zangvogeltjes.

Heb ik hiermede nu alles gezegd van dit bijzondere boek? Bij lange na niet. Laat een ander andere draden van dit groote Weefsel lichten en door de patronen heen vervolgen. Men kan immers een boek, evengoed als een mensch, van zooveel verschillende zijden bezien: ook een boek heeft facetten. Laat een ander eens trachten te ontdekken hoe de verstokte heiden, Peter, toch altijd weer naar de vrome Lena trok; zijn jonge vrouw, die hij maar zoo kort bezat, eigenlijk de moeite niet meer waard achtte nadat zij hem kinderen, den vurig begeerden zoon, had geschonken, en alleen door Lena begraven wilde worden.

— Selma Lagerlöf, die grootmeesteresse der Scandinavische kunst, heeft hier een epigoon, harer waardig gevonden. H. K.-v. O.